

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a black triangle pointing up at the top center, a grey triangle pointing down at the top right, a grey triangle pointing up at the bottom left, and a grey triangle pointing up at the bottom right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

SLAUGYTOJŲ NUOMONĖ APIE DEMENCIJĄ KAIP LIGĄ IR JOS PASEKMES

Darbo autorė. Karolina ADOMAVIČIŪTĖ (V kursas).

Darbo vadovė. Asist. dr. Agnė JAKAVONYTĖ-AKSTINIENĖ, VU MF Sveikatos mokslų institutas Slaugos katedra.

Darbo tikslas. Išanalizuoti slaugytojų nuomonę apie demenciją kaip ligą ir jos pasekmes.

Darbo metodika. Atliktas kokybinis pusiau struktūrizuotas interviu tyrimas, kuris vyko 2023 metų kovo mėnesį, gavus VU MF Sveikatos mokslų institutas, Etikos komiteto leidimą, įstaigų leidimus bei slaugytojų sutikimus. Iš viso tyrime dalyvavo 9 slaugytojos, kurios dirbo palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėse. Interviu metu pateikti klausimai, suskirstyti į dvi grupes: 1) klausimai, kuriais siekiama išanalizuoti slaugytojų nuomonę demencijos klausimu; 2) sociodemografiniai klausimai apie intervantes. Interviu vyko individualiai sutartu laiku su kiekviena respondente susitikus gyvai arba naudojant Zoom platformą. Pokalbiai buvo įrašinėjami naudojantis diktofonu, vėliau surinkti duomenys buvo transkribuojami ir analizuojami. Tyrimo dalyvių asmenybės buvo nuasmenintos priskiriant kodavimą: S1, S2, S3,...S9.

Rezultatai. Iš 9 tyrimo dalyvių, 6 slaugytojos buvo įgijusios aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, 2 slaugytojos – aukštesnįjį ir 1 – aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Dalyvių amžius buvo nuo 29 iki 68 metų. Apklaustųjų darbo stažas dirbant su demencija sergančiais buvo nuo 2 iki 27 metų. Didžioji dalis intervancijų demenciją įvardijo kaip ligą (S1, S2, S3, S4), viena respondentė – kaip sindromą (S7), taip pat buvo nurodyta konkreti ligos grupė, t.y. demencija – tai psichiatrinė liga (S1, S4, S9). 5 slaugytojos iš 9 teigė, kad demencija sergantys pacientai yra dezorientuoti aplinkoje ir savyje: „... žmogus nesusivokia ir savyje ir aplinkoje“ (S2) ir „...pasiklydęs savyje, neranda pažįstamų veidų, neatpažįsta kitų“ (S9). 3 slaugytojos pabrėžė, kad demencija susijusi su atminties praradimu: „...praranda gebėjimus, atmintį <...> Jis viską pamiršta“ (S8) ir „... kuris turi atminties sutrikimus...“ (S9). Kalbėdamos apie demenciją, slaugytojos įvardijo ne tik sutrikimus, tačiau ir priežiūros problemas. Trys intervantės akcentavo paciento priklausomybę nuo kito asmens: „jam reikia vis labiau kito žmogaus pagalbos, kad jis galėtų tinkamai funkcionuoti, apsitarnauti, pasidaryti kasdienius dalykus“ (S8). Buvo pastebėtas iššūkis bendraujant su demencija sergančiais pacientais: „Jautiesi taip, kad tu darai, bet atgalinio ryšio nėra“ (S5) ir „Kalba bet kaip, ką nori tą ir daro ir susikalbėti neišeina“ (S7). 3 dalyvės teigė, kad dirbant su demencija sergančiais pacientais, vaistai yra neatsiejama darbo dalis, kurių administravimas yra sudėtingas: „...labai išsibalansuoja tie žmonės, mes duodam vaistus ir jie negeba nuryti“ (S1). Interviu metu 2 slaugytojos įvardijo, kad darbas su pacientais yra labai sunkus, dažnai trūksta personalo, o

ir artimieji slaugytojų darbo linkę nevertinti: „*Sunkus darbas, labai. Iš namiškių darbas yra net nevertinamas, kaip slaugytojos darbas. Realiai valytoja ir padėjėja yra labiau vertinamos, nes jos turi daugiau laiko prieiti prie ligonių, pakalbinti jį*“(S6).

Išvados. Iš tyrimo dalyvių atsakymų galima daryti išvadą, kad slaugytojos žino, kas yra demencija, pabrėžiant paciento kognityvinius sutrikimus: atminties praradimą, dezorientaciją aplinkoje ir savyje. Be to, nustatyta pagrindinės demencija sergančiųjų priežiūros problemos – neefektyvus bendravimas, sudėtingas vaistų administravimas ir priklausomybė nuo kito žmogaus.

Raktažodžiai. Slaugytojai; demencija; pacientai; nuomonė.